

A Befektetési Alapkezelők és Vagyonkezelők Magyarországi Szövetsége (BAMOSZ) Etikai és Szakmai Viselkedési Kódexe

Preambulum

A Befektetési Alapkezelők és Vagyonkezelők Magyarországi Szövetsége (BAMOSZ) tagjai (a továbbiakban „Tag” vagy „Tagok”) az Etikai és Szakmai Viselkedési Kódexben (a továbbiakban „Kódex”) foglaltakat kötelesek magukra nézve elfogadni, továbbá évente írásban kötelezőnek elismerni. A BAMOSZ Tagjai felelősek azért, hogy cégük és alkalmazottaik egyaránt a Kódexben foglalt normák szerint tevékenykedjenek.

A BAMOSZ törekszik arra, hogy az Ügyfelek lehetőleg megismerhessék a Kódexet. Ezért azt honlapján elhelyezi, eljuttatja nyugdíjpénztárak, biztosítók és egyéb intézményi portfóliók képviselői számára, és javasolja Tagjainak, hogy szintén tegyék elérhetővé meglévő és potenciális Ügyfeleik részére.

A Kódexet a BAMOSZ 2003. december 8-i Közgyűlése fogadta el. A BAMOSZ korábban hatályos Etikai Kódexe eszerint oly formában módosult, hogy a jelen, 15 fő pontból álló Kódex a Tagokra érvényes alapvető szakmai viselkedési normákat foglalja össze. A korábban hatályos Etikai Kódex egyes részletszabályai, így a valóságghú, tisztességes, pontos és teljes teljesítménybemutatásra, a hirdetési és kommunikációs szabályokra, illetve az eszközértékelési szabályokra vonatkozó részletes szabályozás a jelen Kódex elfogadásával a „BAMOSZ teljesítménymérési és bemutatási normák” című szabályzatba kerültek át, amelyet a BAMOSZ 2003. december 8-i Közgyűlése szintén elfogadott.

A Kódex karbantartásáért a jövőben is a BAMOSZ Etikai Bizottsága felel. A „BAMOSZ teljesítménymérési és bemutatási normák” szabályzat karbantartása a BAMOSZ Szakmai Standard Bizottságának feladata. A BAMOSZ Szakmai Standard Bizottsága a „BAMOSZ teljesítménymérési és bemutatási normák” szabályzatának hozamok és teljesítmények megjelenítésére, publikálására és ügyfelek felé történő kommunikációjára vonatkozó részét a BAMOSZ Etikai Bizottságával együttműködve módosítja. Mind a Kódex, mind a szabályzat esetleges módosítására a Közgyűlés keríthet sort, az Alapszabályban foglaltak szerint.

1. Tisztesség, szakmai etika, törvények betartása, piaci normák szerinti viselkedés

A vagyonkezelési szakmában működők viselkedésükkel is reprezentálják megbízhatóságukat és feddhetetlenségüket. Ezért:

- A Tag köteles minden esetben olyan viselkedést tanúsítani, ami megfelel a vagyonkezelők által követendő normáknak.

A gazdasági élet mozzanatait, így a vagyonkezelési szakma szereplőinek magatartását lehetetlen csupán jogi, közgazdasági és hatalmi eszközökkel szabályozni. Az üzleti-gazdasági élet kialakulásában nagy szerepe van a résztvevők tevékenységének, a kialakult szokásoknak, az általánosan elfogadott és kialakult gyakorlatnak és a közreműködő személyek magatartásának. Az üzleti élet sikere számára elkerülhetetlen a piaci szereplők egymás iránti bizalma, amelyet az etikai normák követése garantál.

Tekintettel arra, hogy a BAMOSZ tagjai – a BAMOSZ céljai alapján – a pénzügyi közvetítői rendszerben működő szereplők közül a felelős, maguk elé magas szakmai és egyéb magatartásbeli követelményeket támasztó személyeknek minősülnek, a BAMOSZ tagjaival szemben támasztott magatartásbeli elvárhatósági szint magasabb, mint az egyéb piaci szereplőkkel szemben támasztott elvárhatóság, sőt a BAMOSZ tagjaiként működő vagyongazdálkodók az egyéb vagyongazdálkodókkal szemben támasztott követelményeknél is igényesebben, magasabb szakmai és etikai színvonalon kötelesek tevékenységüket végezni.

- A tisztességes viselkedés, és minden tekintetben a tisztesség, valamint a törvények betartása, mint elsődleges szempont követendő a Tag számára.

A fejlett piacgazdaságok példái alapján megállapítható, hogy az erkölcsös, a közösségi érdeket és értéket is tiszteletben tartó vállalkozások hosszabb távon sikeresebbek, mint azok, amelyek semmibe veszik a környezetükre gyakorolt hatásukat. Ezen túl a vállalkozások társadalmi felelőssége nem csupán a haszonszerzés és a vagyon gyarapítása, azaz az üzleti eredmény elérése, hanem a közjó, valamint a kisebb és nagyobb közösségek szolgálata is. A magatartásnormák önkéntes és következetes betartása biztosítja, hogy az üzleti élet egészének társadalmi megítélése kedvező legyen.

A BAMOSZ tagjainak több követelménynek kell egyszerre eleget tenniük: amellett, hogy szolgálják saját üzleti érdekeiket, ezt úgy kell tenniük, hogy jogkövető és jogtisztelő módon járnak el, de ezen túl a velük szemben támasztott elvárhatósági követelménynek megfelelően be kell tartaniuk az etikai normákat is. Ez a hármas követelmény egyidejűleg kell, hogy érvényesüljön: a BAMOSZ tagja még időlegesen sem szoríthatja háttérbe valamelyik szempontot a többi rovására. Ennek megfelelően nem etikus, így az üzleti erkölcsbe, tisztességbe ütköző a magatartás és elítélendő akkor is, ha az a jogszabályokkal ugyan kifejezetten nem ellentétes, azonban a joghézagok, jogi ellentmondások és a szabályozás hiányosságai kihasználásával történő haszonszerzésre irányul, különösen akkor, ha ezzel a vagyongazdálkodói közösségnek vagy Ügyfeleknek kárt okoz.

- A Tag köteles a BAMOSZ és a vagyongazdálkodási szakma által megkövetelt, valamint a legjobb tudásuk szerinti szakmai etikai normákat követni.

A BAMOSZ tagjai kötelesek megismerni, elsajátítani a jelen Kódexbe foglalt magatartási előírásokat, valamint a BAMOSZ tagjai kötelesek gondoskodni arról, hogy munkatársaik, alkalmazottaik, tisztségviselőik a Kódex előírásait megismerjék és azt következetesen alkalmazzák.

2. Szakmai hozzáértés és gondosság, prudens befektetési folyamat

A Tag prudens befektetési folyamatot köteles követni, a vagyongazdálkodási tevékenység során legjobb szakmai tudásának megfelelően az Ügyfél érdekében gondosan eljárni, melyek különösen az alábbiakat jelentik:

- Elvárható gondosság, kockázatmegosztás.

A Tag köteles az Ügyfél kockázatviselő hajlandóságának és képességének megfelelő kockázatú portfoliót kialakítani, a kockázatot megosztani (diverzifikálni), valamint ezt folyamatosan figyelemmel kísérni, a kockázatmegosztás folyamatos fenntartására törekedni.

- A Tag befektetési tevékenysége során köteles figyelembe venni az Ügyfél elvárásait és a vagyonkezelésre előírt befektetési politika keretei között maradni. Amennyiben a befektetési politikára vonatkozó, Ügyfél által kért változtatás nem egyezik meg a Tag szakmai meggyőződésével, köteles az általa vélt kockázatokról, illetve a változtatásnak a befektetés hozamára gyakorolt várhatóan kedvezőtlen hatásáról az Ügyfelet részletesen tájékoztatni, valamint a változtatás szerződésbe foglalása esetén érveit írásba foglalva a szerződéshez csatolni.
- Szakmai hozzáértés.

A Tag köteles a jogszabályok alapján, az ott meghatározott munkakörökben a szükséges iskolai végzettségű és szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket alkalmazni. Köteles továbbá alkalmazottai számára a szükséges tanfolyamokon való részvételeket biztosítani, és szorgalmazni alkalmazottai szakmai fejlődését.

- Függetlenség, tárgyilagosság.

A Tag a befektetési elemző munka és döntéshozatal során köteles függetlenségét és tárgyilagosságát megőrizni, s döntését kizárólag legjobb szakmai megítélésére hagyatkozva meghozni.

- Alapos elemzés, befektetési döntések megfelelő alátámasztása.

A Tag által meghozott befektetési döntéseket alapos, a befektetési lehetőség valamennyi meghatározó részletére és jellemzőjére kiterjedő, a Tag legjobb szakmai tudására és megítélésére épülő elemző munkának kell megelőznie. Az elemzésnek ki kell térnie legalább az ajánlott befektetési lehetőség jövedelmezőségének előrejelzésére, kockázatosságára, ezen szempontok alapján más hasonló befektetési lehetőségekkel való összevetésére, az Ügyfél alapvető befektetési céljának való megfelelésére, illetve arra, hogy kockázatossága tekintetében összhangban van-e az Ügyfél teljes befektetési portfóliójával. Az elemzés alapját a Tag által végzett elemzői munka, illetve harmadik fél által végzett elemzői munka is képezheti, amennyiben a Tag meggyőződött róla hogy a harmadik fél munkája során BAMOSZ Tagtól elvárt alaposítással járt el. A Tag köteles meggyőződni, hogy az elemzés során felhasznált adatok és információk megbízható és nyilvános forrásból származnak, az elemzés során kétes forrásból származó vagy bennfentes információk nem használhatóak fel. A Tag köteles továbbá megfelelő körültekintéssel eljárni, hogy a felhasznált adatok és információk pontosságát ellenőrizze és az elemző munka eredményeként adódott következtetések helyességét megítélje. A Tag elemzéseiben és a befektetési döntéshozatala során köteles egyértelmű különbséget tenni a tények és az elemzés során alkalmazott feltételezések és vélemények között, különös tekintettel arra az esetre, ha a Tag bármely elemzésében a befektetés jövedelmezőségére ad előrejelzést. Ebben az esetben az előrejelzés alapjául szolgáló tényszerű információk megjelenítése mellett a jelzett hozamértékhez szorososan kapcsolva, látható vizuális súllyal fel kell tüntetnie, hogy a hozamérték becslésen alapszik, annak bekövetkezésére – a hozamgaranciával összekapcsolt ajánlat kivételével – garancia nincs.

- Befektetési döntések megfelelő dokumentációja.

A Tag a kezelt portfólióit érintő hosszú távú stratégiai befektetési döntéseit dokumentálni köteles oly módon, hogy a befektetési döntések mellett szóló érvek és ellenérvek, a döntés

alapját képező legfőbb szempontok egyértelműen megállapíthatóak legyenek. Amennyiben a döntéshozatal során a Tag egyéni elemzői technikákra vagy modellekre támaszkodott, a dokumentációból a felhasznált technikák és modellek működési elveinek és alapvető struktúrájának is ki kell derülnie. Amennyiben a Tag harmadik forrásból származó adatokra és elemzésekre támaszkodott, a dokumentációnak ezen elemzésekre és a forrás megjelölésére is ki kell terjednie. Nem szükséges dokumentálni a kezelt portfóliókat érintő taktikai befektetési döntéseket, amennyiben a Tag szabályzataiban vagy a portfólióhoz kapcsolódó szerződésben egyértelműen meghatározza, mit ért stratégiai és taktikai befektetési döntésen.

- A Tag nem okozhat kárt Ügyfelének az Ügyfél portfólióbeli eszközeinek indokolatlanul gyakori kereskedésével.

3. Az Ügyfél megismerése

A Tag köteles az alábbi folyamatokat – egyéni portfóliókezelési szerződés megkötése esetén – minden esetben írásban dokumentálni és az Adatok megőrzése fejezet szabályai szerint megőrizni.

- Ügyfél-azonosítás.

A Tag az Ügyfél megbízásának elfogadását megelőzően köteles az Ügyfél azonosítását elvégezni, amelynek során pénzmossási szabályzatának megfelelően meg kell állapítania, hogy az Ügyfél törvényes keretek között működik-e, s a megbízás adását szintén a törvényes keretek között hajtja-e végre.

- Az Ügyfél igényeinek felmérése.

A Tagnak a mandátum elfogadása előtt legjobb szakmai tudására és megítélésre támaszkodva mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy az Ügyfél számára kidolgozott befektetési politika a leginkább megfeleljen az Ügyfél igényeinek, befektetési céljainak, és egyéb körülményeinek. Ennek érdekében lehetőség szerint minél szélesebb körben meg kell vizsgálnia és írásban dokumentáltan (pl. az Ügyfél nyilatkozataként) a portfólió kezelési szerződéshez csatolnia az Ügyfél aktuális pénzügyi helyzetét, a befektetéssel szemben támasztott követelményeket és más, az Ügyfél befektetési magatartását vélhetően befolyásoló tényezőket, különös tekintettel az alábbiakban felsorolt pontokra:

- Az Ügyfél befektetési elvárásai, pénzügyi céljai.
- Az Ügyfél kockázatviselési hajlandósága.
- Az Ügyfél befektetési időhorizontja.
- Az Ügyfél befektetési tapasztalata.

Az Ügyfél helyzetének, szükségleteinek és céljainak vizsgálatát legalább évente, illetve minden, a mandátumban tervezett lényeges változtatás előtt el kell végezni.

4. Adatok megőrzése

- A Tag köteles a cégre, az Ügyfelekre, illetve tranzakciókra vonatkozó adatokat, ideértve a stratégiai döntéshozatal alapjául szolgáló dokumentumokat megőrizni a

vagyonkezelés időtartamát követően minimálisan a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő időszakra.

- A Tag köteles minden egyéb, a tevékenységével összefüggő üzleti és értékpapírtitkot a vonatkozó jogszabályokban rögzítetteknek megfelelően megőrizni

5. Az Ügyfél megfelelő informálása

A Tag köteles az Ügyfeleket a tőkepiaci instrumentumok kockázatairól az általa adott befektetési ajánlat részeként vagy attól különállóan teljes körűen informálni. Ilyen módon a Tag köteles – egyéni portfólió-kezelési szerződés megkötése esetén – az Ügyfelei kockázatvállaló képességét megismerni, és velük kockázatfeltáró nyilatkozatot aláíratni.

A kockázatfeltárás során az alábbiakat kell az Ügyfelek számára részletesen ismertetni:

- A teljes portfólióra vonatkozó befektetési kockázatok bemutatása.

A Tagnak fel kell világosítania az Ügyfelet a portfóliókezelési tevékenység mibenlétéről, valamint fel kell hívnia az Ügyfél figyelmét arra a tényre, hogy a befektetési kockázatokat az Ügyfél viseli. Hozam- és/vagy tőkegarancia esetén ismertetni kell a befektetési kockázat Tagra történő áthárításának módját (pl. bankgarancia, befektetési politika bemutatása). A Tagnak fel kell hívni az Ügyfél figyelmét a különböző befektetési eszközökből felépülő teljes portfólióban rejlő kockázatok mibenlétére és nagyságrendjére. Amennyiben a Tag az Ügyfél eszközeinek csak egy meghatározott részét kezeli, lehetőség szerint tájékoztatni kell az Ügyfelet arról, hogy a Tag által kezelt portfóliórész hogyan illeszkedik kockázat szempontjából az Ügyfél többi vagyonrészéhez.

- Az egyes befektetési eszközsoportok kockázatainak részletes bemutatása, ebben külön feltárva a befektetésekkel kapcsolatos piaci, egyedi értékpapírra, likviditásra vonatkozó kockázatokat, valamint a partnerkockázatokat.

A Tagnak a befektetési tevékenység során jelentkező valamennyi lényegesebb kockázatra fel kell hívnia az Ügyfél figyelmét. A kockázatok ismertetésének külön ki kell térnie az egyes befektetési eszközosztályokra általában jellemező kockázatok mibenlétére és nagyságrendjére, a befektetési eszközosztályok egymásra gyakorolt kölcsönhatásának a kockázatra gyakorolt hatására. A Tagnak a befektetési tevékenység során felmerülő, nem a befektetési eszközökből, hanem a döntési és befektetési folyamat egyéb elemeiből (pl. befektetési tranzakciók végrehajtásának módja, kereskedések elszámolásának módja) származó kockázatokra is ki kell térnie az Ügyfél tájékoztatása során. A tájékoztatás során a Tagnak objektív és tárgyilagos összehasonlítást kell adnia a piacon létező és a Tag által alkalmazott eljárások és folyamatok kockázatosságát illetően.

- A részletes befektetési folyamat bemutatása.

A Tagnak a mandátum megkezdését megelőzően tájékoztatnia kell az Ügyfelet a Tag által alkalmazott befektetési döntéshozatali folyamat fontosabb lépéseiről. A tájékoztatás során ki kell térnie a döntéshozatal során alkalmazott alapelvek és szempontok ismertetésére, és igény szerint a döntéshozatal során alkalmazott technikák, modellek, és más segédeszközök bemutatására, valamint bármely olyan tényező ismertetésére, amely a Tag megítélése szerint fontos szerepet játszik a befektetési döntések meghozatala során. A befektetési folyamat

lényegi változása esetén a Tag az Ügyfelet a változás tényéről és a változás mibenlétéről az Ügyfél kérése nélkül is tájékoztatni köteles.

- Teljesítmény mérésére szolgáló eszközök bemutatása.

A Tagnak a mandátum megkezdését megelőzően be kell mutatnia a befektetési tevékenység teljesítményének mérésére használt eszközeit, rendszereit, és ismertetni kell a teljesítmény mérésére alkalmazott metodikát, amelynek elsősorban a teljesítménymérés alapjául szolgáló értékelési elveket, a mérési időintervallumot és a számolás menetét kell felölelnie. Az ismertetésnek az alapvető teljesítménymérési metodikák, valamint az egyes metodikák előnyeinek és hiányosságainak bemutatására is ki kell terjednie.

- A vagyonkezelés díjainak és költségeinek bemutatása.

A Tagnak a vagyonkezelés megkezdését megelőzően a 6. pontban rögzített normák szerint az Ügyfelet teljes körűen tájékoztatnia kell a vagyonkezeléssel kapcsolatos díjak és költségek mértéről, jellegéről, számítási módjáról, esedékességéről.

6. A vagyonkezelői díjakról és a vagyonkezelés során esetlegesen felmerülő költségekről szóló tájékoztatás, a díj számítása és a vagyonkezelési díj nagysága

- A vagyonkezelési díjakról és a vagyonkezelés során esetlegesen felmerülő költségekről szóló tájékoztatás.

A vagyonkezelési szolgáltatás kapcsán esetlegesen felmerülő összes díj- és költségtípusról teljes körűen tájékoztatni kell az Ügyfeletet, amelynek keretében a Tagnak saját tevékenységéért felszámított díjazását részletesen és teljes körűen be kell mutatnia. A díjazás bemutatása során a Tagnak tételesen fel kell tüntetni valamennyi lehetséges, a vagyonkezelési szolgáltatás során előforduló díjtétel megnevezését és az egyes díjtételekhez kapcsolódó díj nagyságát, valamint annak számítási alapját attól függően, hogy a díjtétel volumentől függő százalékos érték vagy az előfordulás számához kötött fix tétel.

- A Tag a szerződéskötés előtt köteles felhívni az Ügyfél figyelmét, ha a portfólió- vagy vagyonkezelés a szokásos mértékünél gyakoribb kereskedéssel és/vagy magasabb tranzakciós költséggel jár.
- A vagyonkezelési díjak és költségek (fel)számítása során figyelembe veendő elvek.

A díjak számítása és felszámítása során a Tagnak különös tekintettel kell lennie a következőkre:

- Ugyanazon tevékenységért ugyanolyan díjtípus csak egyszer számítható fel.
- Olyan díj, amelyről a Tag nem tájékoztatta az Ügyfelét, utólagosan nem számítható fel.
- A vagyonkezelő saját díjazásán túl a vagyonkezelési szolgáltatása kapcsán csak olyan költségeket számolhat el, melyek felmerülését igazolni tudja, és melyek szükségességéről Ügyfelét előre tájékoztatta. Amennyiben a Tag a

fentieknek nem megfelelő díjat számított fel, köteles az Ügyfél jelzését követően haladéktalanul intézkedni annak visszatérítéséről. A fenti pontoknak nem megfelelő díjfizetés esetén annak felmerülését követően a Tag köteles a tisztesség elvének betartása mellett intézkedni a megfelelő korrekcióról. Ennek során a Tagnak törekednie kell az Ügyféllel történő kétoldalú megegyezésre.

- A díjazás bemutatása során a Tagnak átláthatóan és egyértelműen be kell mutatnia az egyes díjtételek számításának módját, különös tekintettel a számítás alapjára. Amennyiben a vagyongazdálkodási szolgáltatás alapdíjának vetítési alapja az átlagos lekötött tőke, a Tagnak részletesen be kell mutatnia az átlagos lekötött tőke számítási módját, kiemelve az időszakos pénzmozgások módosító hatását.
- Amennyiben a Tag a kezelt portfólióban befektetési jegyet helyez el és ezért bármilyen formában díjbevétele tesz szert, köteles tájékoztatnia az Ügyfelet az adott befektetési alappal kapcsolatos valamennyi díjtételről és azok nagyságáról.
- A vagyongazdálkodási szolgáltatás díjának nagysága

Az etikus piaci verseny feltételeinek való megfelelés és az Ügyfél érdekeinek védelme megkívánja, hogy a Tag vagyongazdálkodási szolgáltatása során alkalmazott legalacsonyabb és legmagasabb díjai megfeleljenek a következő feltételeknek: ¹

- A vagyongazdálkodási szolgáltatás során felszámított díjaknak általában minimálisan fedeznie kell a Tag adott Ügyfél viszonylatában végzett tevékenységével kapcsolatosan felmerült összes költséget, melynek minimuma meg kell, hogy haladja a vagyongazdálkodási szolgáltatással kapcsolatban a Tag által fizetett felügyeleti díj, az esetlegesen fizetett letétkezelői díj és a tételesen kimutatható tranzakciós díjak összegét.
- A vagyongazdálkodási szolgáltatás során felszámított díjak (alapidíj, sikerdíj) maximumát a Tagnak az Ügyféllel egyeztetve úgy kell meghatározni, hogy a felszámított díjak éves összege ne csökkentse olyan mértékben a kezelt portfólió hozamát, hogy a díjak hozamcsökkentő hatása miatt veszélybe kerüljenek az Ügyfél pénzügyi céljai.

A vagyongazdálkodás során a Tag díjazását és annak bármilyen módosulását a felek kötelesek írásban rögzíteni.

7. Érdekellentétek kezelése

A Tag köteles a cégcsoporton belüli érdekellentétek kezelésére, azok kiszűrésére illetve az Ügyfél részére való teljes körű feltárására.

- Érdekellentétek elkerülése, feltárása.

A Tagnak mindent meg kell tennie, hogy az Ügyfél és a Tag, valamint a Tag alkalmazottai között esetlegesen felmerülő érdekellentétet, valamint az esetleges érdekellentétek kialakulásához vezető helyzeteket és eseményeket elkerülje. Ennek érdekében mindennapi

1

munkája és az Ügyfelekkel való kapcsolattartás során a Tagnak megfelelő körültekintéssel kell eljárnia a függetlenségét és szakmai tárgyilagosságát esetlegesen veszélyeztető helyzetek és események (pl. kapcsolt szolgáltatások elfogadása, előnyös bánásmód nyújtása / elfogadása, ajándékok elfogadása, stb.) elkerülése érdekében. Célszerű, ha a Tag belső szabályzata a függetlenség és tárgyilagosság védelme érdekében alkalmazandó magatartásformákra és szabályokra is kiterjed. Amennyiben az érdekellentét fennállását jogszabály nem tiltja, és kiküszöbölésére nincs mód, a Tag köteles az érdekellentét fennállásának és mibenlétének tényét az Ügyféllel haladéktalanul írásban közölni, és az Ügyfél érdekében eljárni.

Az Ügyfélvagyon és a saját eszközök kezelésekor felmerülő esetleges érdekellentétek elkerülésére az alábbiak érvényesek.

- A Tag köteles az Ügyfél érdekeit a Tag, mint cég és az alkalmazottai érdekei elé helyezni.
- A Tag köteles a saját eszközei befektetését elkülönítetten kezelni.

A Tag Ügyfeleinek kezelt vagyonát alkotó befektetett eszközök kizárólag és folyamatosan a letétkezelő Ügyfél nevére nyitott és vezetett értékpapír- és pénzeszámláján lehetnek jóváírva, azok átmenetileg sem kerülhetnek a Tag saját értékpapír- és pénzeszámlájára.

- A Tag köteles dolgozóinak megtiltani az Ügyfelek portfólióin végrehajtott befektetési döntések ismeretéből származó saját haszonszerzést, ezt minden eszközzel megakadályozni.

A Tag köteles belső szabályzataiban előírni, hogy alkalmazottai által lebonyolított saját számlás befektetési ügyleteiről rendszeres tájékoztatást adjanak a Tag cégvezetése felé, megjelölve a befektetési szolgáltatót, a lebonyolított ügylet tárgyát képező befektetett eszközt, a pozíció nyitás és vagy zárás időpontját. A Tag köteles az alkalmazottaitól így kapott információkat bizalmasan kezelni.

- A Tag köteles rendszeresen ellenőrizni, és dolgozói számára szabályozni a rövid távú kereskedési pozíciók felvételét, és meghatározhatja azt a minimális időszakot, amely két ellentétes irányú, ugyanarra a befektetési eszközre szóló tranzakció között a dolgozó saját számlás ügyletei között eltelhet. Kivételt képeznek ez alól a pénzügyi és a rövid futamidejű kötvény típusú alapok által kibocsátott befektetési jegyek.
- A Tag juttatási rendszerében nem szerepelhet a befektetési spekulációra nyújtott dolgozói hitel, és ilyen tevékenységre nem bátoríthatja alkalmazottait.
- A Tag köteles belső szabályzatot készíteni az Ügyfelektől elfogadható ajándékok és juttatások mértékéről és elosztásáról.

A belső szabályzatnak tartalmaznia kell az elfogadható ajándékok és juttatások kategóriáját és értékhatárát, megjelölve ezen belül, hogy mekkora összeg felett kell arról a Tag cégvezetése felé bejelentést tenni.

- Amennyiben a Tag alkalmazottainak munkaszerződésében ezt nem kötötte ki, belső szabályzatban kell rendelkeznie arról, hogy alkalmazottai milyen cégen kívüli – társadalmi, üzleti vagy egyéb – pozíciót vállalhatnak el és milyen feltételekkel.

A Tag alkalmazottainak cégen kívüli társadalmi, üzleti vagy egyéb pozíció vállalása nem veszélyeztetheti az Ügyféllel szemben vállalt szerződéses kötelezettségek teljesítését és az ügyfélszolgálat színvonalát.

8. Az Ügyfelek közötti egyenlő elbánás elve

A Tag számára a portfólió-, vagyon-, illetve alapkezelési tevékenység során tilos az Ügyfelek közötti bármiféle előnyös vagy hátrányos megkülönböztetés, a Tagnak az egyenlő elbánás elve alapján kell eljárnia az általa kezelt portfóliók, illetve Ügyfelei érdekében. Az elv alkalmazása során figyelembe kell venni a vonatkozó jogszabályok előírásait, saját szabályzatait, a portfólió-, vagyonkezelési szerződés vagy alapkezelési szabályzat előírásait, sajátosságait, az Ügyfél egyedi utasításait és elvárásait, a tőkepiaci szokványokat és tranzakciós költségeket.

- A Tag számára tiltott a hozamok Ügyfelek közötti átcsoportosítása, és törekednie kell arra, hogy hasonló befektetési politikával rendelkező és hasonló relatív (a portfólió méretéhez viszonyított) készpénzáramlást produkáló portfóliók költségektől (vagyonkezelési díjaktól és tranzakciós költségektől) megtisztított hozama ne térjen el szignifikánsan egymástól. A Tag köteles az azonos típusú portfóliókat azonos módon kezelni. Az egyes portfóliótípusok meghatározásánál tekintettel kell lenni az Ügyfél kockázathoz való viszonyulására, a befektetési korlátozásokra, a vagyonkezelési és tranzakciós költségekre, a vonatkozó szerződés sajátosságaira.
- A Tag köteles egyértelmű, és azonos elbánásmódot biztosító – az Ügyfelek közötti érdekellentétek felmerülését megelőző – allokációs szabályokat felállítani és az ezeket tartalmazó allokációs szabályzatot eljárási rendjének részeként írásba foglalni. Az allokációs szabályzatnak tartalmaznia kell a több különböző áron megkötött, összevont ügyletek esetén kötelező érvényű allokációs eljárást.
- A Tag köteles az Ügyfél eszközei prudens kereskedésének szabályait betartani. Minden megbízás megadásakor egyértelművé kell tenni, hogy az mely portfólióra (portfóliótípusra) vonatkozik. Az ügyletek allokációja során az allokációs szabályzatnak megfelelően kell eljárni. Az allokációs listákat archiválni kell.

9. Az ügyfélportfóliók közötti kereskedés

A Tag, mint portfólió-, vagyon-, illetve alapkezelő dönthet úgy, hogy az alábbi előírások betartása mellett az általa kezelt portfóliók között közvetlenül köt üzletet.

- A Tagnak az általa kezelt portfóliók közötti kereskedés során is be kell tartania a 8. pontban részletezett egyenlő elbánás elvét, a kezelt portfóliók között sem pozitív, sem negatív megkülönböztetést nem tehet.

- A portfóliók közötti kereskedés során a Tag köteles az adott időpontban rendelkezésre álló piaci árfolyamot használni, illetve az ügyletet az adott időpontban rendelkezésre álló kétoldalú piaci árjegyzés sávján belül megkötni.
- A Tag vállalja, hogy működési és/vagy eljárási szabályzatába a fentiekben szereplő kitélt szövegszerűen beépíti.
- A Tag a portfóliók közötti kereskedés szabályainak való megfelelést alátámasztó adatokat (az üzletkötés időpontjában érvényes piaci árat vagy árjegyzési sávot) írásban dokumentálja és archiválja.

10. Az Ügyfelek eszközeinek biztonsága

A Tag köteles mindent megtenni annak érdekében, hogy az Ügyfelek eszközei a legnagyobb biztonságban legyenek.

- A Tag vállalja, hogy olyan eljárási rendet követ, amely szerint az Ügyfél eszközei még átmenetileg sem kerülhetnek semmilyen, a Tag javára vezetett számlára, kivéve a biztosítékkal adott eszközöket.
- Az ügyletkötés során a Tag köteles az eljárási szabályzatában rögzített partnerkockázat kezelési szabályzatának megfelelően eljárni, a vagyonkezelés teljesítése érdekében a befektetési eszközök adásvételét megelőzően a szerződő partner megfelelő vagyoni és pénzügyi helyzetéről meggyőződni.
- A Tag az Ügyfelek eszközeit elkülönítetten, a jogszabályoknak megfelelően, jól kezelhetően, rendszerezetten tarja nyilván.

11. A Tag pénzügyi és egyéb forrásai

A Tagnak, biztonságos működése érdekében olyan megfelelő pénzügyi, eszköz- és humán erőforrással kell rendelkeznie, mely az Ügyfél számára biztosítja a hatékony és nagy biztonságú kiszolgálást, és megfelel a jogszabályi előírásoknak. Ezek elsősorban az alábbiakat jelentik:

- Megbízható működést jelentő és biztonságos adatmentést támogató számítógéppark és IT szabályzatok.

Olyan számítástechnikai háttérrel kell rendelkezni a Tagnak, amely biztosítja a jogszabályi előírásoknak és a Tag saját szabályzatainak megfelelő működési hátteret, mind annak színvonala, mind folytonossága tekintetében. Hardverek tekintetében szükséges, hogy megfelelő műszaki színvonalú számítógéppark álljon a Tag rendelkezésére. Szükséges, hogy a Tag biztonságos üzletmenet-folytonossági tervvel rendelkezzen. A Tag hardver és szoftver állományának megfelelő színvonalát, annak működési biztonságát a Tag tulajdonosi körébe tartozó szervezet vagy külső társaság által elvégzett, illetve a Felügyelet által elfogadott auditnak kell igazolnia.

- Megfelelő irodai elhelyezés és a jogszabályban előírt, valamint a biztonságos működést támogató egyéb eszközök.

Minimálisan a jogszabályban előírt eszközparkkal kell rendelkezni a Tagnak. Szükséges, hogy a Tag olyan irodai elhelyezéssel rendelkezzen, mely megfelelően biztosítja számára a biztonságos működés feltételeit.

- Megfelelő színvonalú és naprakészsgű számítógépes alkalmazási rendszerek mind a döntéstámogatás, mind a nyilvántartás és könyvelés területén.

Szoftverek tekintetében biztosítani kell, hogy a nyilvántartó programok teljes körűen támogassák a Tag tevékenységeit. Megfelelő adatmentési szabályzattal és eljárásokkal kell, hogy rendelkezzen a Tag. Ezen eljárások alapján bármikor, bármely időpontra visszakereshetővé kell tenni az adatokat. A Tagnak hozzáféréssel kell rendelkeznie kell olyan alkalmazáshoz, amely elérhetővé teszi számára azon real-time adatokat, amelyek alapján a Tag vagyongkezelési tevékenységét végzi (pl. Bloomberg, Reuters, Internet, stb.)

- Megfelelő végzettségű és tapasztalatú alkalmazottak.

A jogszabály által előírt szakképzettségű és tapasztalatú munkatársakkal kell rendelkezni a Tagnak. A Tagnak biztosítani kell, hogy munkatársai megkapják a lehetőséget a megfelelő szakmai vizsgák megszerzésére. A Tagnak emellett törekednie kell, hogy alkalmazottai és vezető tisztségviselői a jogszabályban és egyéb külső szabályozásban előírt minimális feltételeken felül a lehető legmagasabb képzettséggel rendelkezzenek, erősítve ezzel az Ügyfelek kiszolgálását és a jó szakmai hírnévnek való megfelelést.

- A törvényben előírt saját tőkével kell rendelkezni.

Minden tekintetben biztosítani kell, hogy a Tag rendelkezzen a törvény által előírt alap-, illetve saját tőkével. Ezen pénzügyi eszközöknek minden időpontban biztosítani kell a Tag megfelelő, megbízható működését.

12. Belső szervezeti felépítés

A szervezeti struktúrát úgy kell kialakítani, hogy az minél inkább elősegítse az Ügyfelek biztonságos, szakszerű és egységes kiszolgálását. Ennek megfelelően:

- A Tag belső szervezeti felépítésének meg kell felelni a mindenkorai jogszabályi előírásoknak.

A belső szervezeti felépítésről a Tagnak rendelkeznie kell a vonatkozó jogszabály szerinti működési szabályzatában. A szervezeti felépítésnek tükröződnie kell a Tag Szervezeti és Működési Szabályzatában is.

- A Tag szervezeti felépítésének biztosítania kell a biztonságos, folytonos működést.

A Tag szervezeti felépítésének alkalmasnak kell lennie arra, hogy bármely munkatárs kiesése esetén is biztosítsa a folyamatos működést a vagyongkezelés, a back-office és az Ügyfelekkel

való kapcsolattartás terén. Szükséges, hogy ezekre a területekre vonatkozó megfelelő helyettesítési rendszerrel rendelkezzen a Tag.

- A Tag szervezeti felépítésének tükröznie kell a munkafolyamatok és felelőségek elkülönülését.

A működés során elkülönülten kell működnie a front-office és back-office tevékenységnek. A különböző tevékenységeket legalább a jogszabály által előírt szinten szükséges szétválasztani. Ez a szétválasztás megvalósulhat a tevékenység szintjén (pl. értékpapír befektetési alapkezelés, ingatlan befektetési alapkezelés, nyugdíjpénztári vagyonkezelés, portfóliókezelés, befektetési tanácsadás, befektetési alap értékesítés, Ügyféllel való kapcsolattartás), illetve a törvényben előírtak betartása mellett a funkcionális elkülönülés alapján is (pl. ingatlankereskedés, részvénykereskedés, kötvénykereskedés, határidős termékek kereskedése, befektetési tanácsadás, értékesítés).

A Tagnak szükséges olyan belső ellenőrzési rendszert kialakítania, ami folyamatosan biztosítja a kellő kontrollt a különböző folyamatok és tevékenységek szintjén.

13. A felügyeleti szervekkel való viszony

Az Ügyfélvagyon biztonságának fenntartásában a felügyeleti szervek tevékenysége kiemelt fontossággal bír. Ezért:

- A Tag köteles a felügyeleti szervekkel folyamatosan korrekt viszonyt ápolni.

A Tag köteles a felügyeleti és hatósági szervekkel (Felügyelet, APEH, MNB, Versenyhivatal, Fogyasztóvédelem, stb.) korrekt és tárgyilagos viszonyt kialakítani, azt folyamatosan fenntartani. Az ilyen jellegű hivatalok, szervezetek felhívásaira köteles a Tag valós információkat szolgáltatni. A különböző vizsgálatok esetén köteles a Tag szakszerű és korrekt módon adatokat szolgáltatni, és a tájékoztatást megadni.

- A Tag köteles a felügyeleti szervek felé történő folyamatos adatszolgáltatásra.

A Tag köteles a jogszabályban előírt adatokat határidőre szolgáltatni. A Tag köteles az adatszolgáltatás rendjéről és tartalmáról szóló jogszabályokat folyamatos figyelemmel kísérni.

A BAMOSZ minden segítséget megad, hogy a Tag az adatszolgáltatáshoz kapcsolódó változtatásokról időben értesüljön.

14. Pénzmosási szabályok

Az alapkezelési és vagyonkezelési szakma esetében különös veszélyforrás, hogy egyes Ügyfelek pénzmosási szándékkal kereshetik fel a vagyonkezelő társaságot vagy a befektetési alap forgalmazóját. Ezért:

- A Tag köteles a jogszabályok által előírt pénzmosás megelőzését szolgáló szabállyal rendelkezni, és azt minden esetben betartani.

A Tag köteles a jogszabályi előírásokon túl megismerni, munkavállalói és tisztségviselői számára megismertetni a Felügyelet előírásait, ajánlásait és módszertani útmutatásait a pénzmosás elkerülésére, felügyeleti ajánlás esetén az abban foglalt mintaszabályzatot hatályba léptetni és alkalmazni.

- A Tag köteles bármilyen pénzmosásra utaló jelet a jogszabályokban és a szabályzatban foglalt helyekre azonnal bejelenteni.

A Tag a pénzmosás megelőzését szolgáló szabályok alkalmazása során az esetleges jogszabályi-szabályozási hiányosságok, ellentmondások esetén minden esetben a szigorúbb értelmezés irányába köteles elmozdulni, köteles a pénzmosás gyanúját felkeltő eseményeket haladéktalanul a jogszabályoknak és a szabályzatoknak megfelelően regisztrálni és jelenteni.

A Tag köteles gondoskodni arról, hogy tisztségviselői, munkavállalói, egyéb munkatársai teljes mértékben tájékoztatva legyenek a pénzmosás megelőzését szolgáló szabályok alkalmazásáról és betartásának módjáról, illetve a be nem tartás következményeiről. Ennek érdekében köteles gondoskodni arról, hogy a belépő új munkavállalók megfelelő képzést kapjanak a pénzmosás megelőzését szolgáló szabályok alkalmazásával kapcsolatban, valamint a folyamatosan alkalmazásban álló munkavállalók, tisztségviselők számára megfelelő időközönként, de minimálisan évente figyelemfelhívó képzésre (oktatásra) kerüljön sor, illetve haladéktalanul kerüljenek tájékoztatásra a munkavállalók, munkatársak a pénzmosás megelőzésével kapcsolatos jogszabályok változásairól.

15. Kiszervezési szabályok

Olyan tevékenységeket, amelyeket a Tag nem, vagy csak kisebb hatékonysággal és/vagy biztonsággal tudna ellátni, és amelyek a Tpt. szerint kiszervezésnek minősülnek, ki lehet szervezni az alábbiak szerint.

- A Tag a kiszervezett tevékenységei tekintetében köteles a jogszabályok szerint eljárni.

A Tag köteles a kiszervezett tevékenységeit Szervezeti és Működési Szabályzatában feltüntetni. A kiszervezett tevékenységeit köteles a Felügyeletnek bejelenteni. A kiszervezési szerződésnek tartalmaznia kell a jogszabály szerint előírt feltételeket. Csak a törvényben megengedett tevékenységeket szervezheti ki a Tag külső cég számára.

- A Tag a kiszervezett tevékenységeiért, mint sajátjáért felel.

A Tag köteles olyan működési feltételek biztosítani, aminek révén a kiszervezett tevékenység ellenőrizhetővé válik. A kiszervezett tevékenységek vonatkozásában, a kiszervezett tevékenységet végző cég tevékenységéért a Tag, mint sajátjáért felel. Erre vonatkozólag a felelősség nem hárítható át a tevékenységet ellátó külső cégre.

- A Tag köteles a kiszervezett tevékenységeiről az Ügyfeleit tájékoztatni.

Vagyonkezelés vagy egyéni portfóliókezelés esetén a Tag befektetési ajánlatában szervezetének és működésének bemutatásakor köteles megnevezni a kiszervezett tevékenységeket és a tevékenységet végzőt.

16. Jogviták rendezése

Amennyiben a Tagnak akár az Ügyféllel, akár más piaci szereplővel kapcsolatban vitája keletkezik, törekednie kell a vita békés rendezésére elsősorban kétoldalú, a nyilvánosságot kizáró egyeztetés útján. Ennek eredménytelensége esetén – ha a jogvita jellege nem zárja ki –, tanácsos a megegyezés érdekében közvetítő (mediátor) igénybe vétele. Amennyiben a közvetítői eljárás nem vezet eredményre, úgy a Tagnak továbbra is a vita bizalmas eljárás során történő lezárására kell törekednie, elsősorban a Pénz- és Tőkepiaci Választottbíróság előtti eljárással.

Jelen Etikai Kódexet a BAMOSZ közgyűlése 2004. december 9-én 9/2004. számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2004. december 9.

Az Etikai és Szakmai Viselkedési Kódexben használt kifejezések értelmezése és magyarázata

Alapkezelés: az a tevékenység, amely során a Tag a befektetési alap tájékoztatójának és a jogszabályi kereteknek megfelelően befekteti a befektetési alap vagyont, a befektetések összetételét a fenti kereteken belül belátása szerint alakítja és gondoskodik a befektetési alap működéséről.

Felügyelet: a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete.

Kiszervezés: a Tpt. szerinti kiszervezés-fogalom.

Portfoliókezelés vagy vagyonkezelés: az a tevékenység, amely során a Tag a szerződés keretében a rendelkezése alá bocsátott ügyfélvagyont a szerződésben foglalt befektetési irányelveknek és a jogszabályi kereteknek megfelelően befekteti és a befektetések összetételét a fenti kereteken belül belátása szerint alakítja, azzal, hogy az Ügyfél a befektetésből származó kockázatot és hozamot közvetlenül viseli.

Stratégiai lépés, döntés: az Ügyfél portfólióját érintő, a portfólióbeli eszközcsoportok (pl. részvény-kötvény, hazai-külföldi) arányát lényegesen megváltoztató döntés.

Tag: a BAMOSZ tagja.

Taktikai lépés, döntés: az Ügyfél portfólióját érintő olyan befektetési döntés, lépés, ami nem minősül stratégiai lépésnek, döntésnek.

Tpt.: a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény

Ügyfél: olyan személy vagy szervezet, amelynek a Tag vagyonkezelési, portfóliókezelési, befektetési tanácsadási szolgáltatást nyújt vagy kíván nyújtani, illetve olyan személy vagy szervezet, amely ezen szolgáltatások igénybevételének szándékával a Tagot megkeresi.

